

ההבדל בין הליכוד והמערך הוא כהבדל בין פסיכוטי לנברוטי

2 + 2 = 4

ישמע כי יש פלסטיני מתנן באיסלנד, ישלח מנכ"ל לחפש אותו בשוקי-הרגים של ריקיאויק.

כאשר הם נלחצים אל הקיר, הם מפליטים אלף ואחת טענות לפסילת המנהיגות הפלסטינית המוכרת. הם שפכו דם נשים וילדים. (והלוחמים האלג'יריים לא? והווייטקונג לא?) הם אכזריים. (והסורים לא? והמצרים לא?) הם מפולגים. ואנחנו לא? (וכינתיים הם התאחדו). הם התאחדו עם אירגונים קיצוניים. (אז מדוע לא דיברנו איתם כשהיו מפולגים?) איי-אפשר לדבר איתם מפני שהם חלשים. איי-אפשר לדבר איתם מפני שהם חזקים. אין טעם לדבר איתם מפני שכבר אין להם כוח לבצע פיגועים. איי-אפשר לדבר איתם מפני שהם מבצעים פיגועים. וכו' וכו'.

כמה פעמים קברו מנהיגי ישראל, בעזרת העיתון, נות הצייתנית, את התנועה הלאומית הפלסטינית, את יאסר ערפאת ואת אש"ף?

אחרי 1948. אחרי 1967. אחרי קרב כראמה. אחרי הפלישה הסורית ללבנון ב-1976. אחרי בייירות 1982. אחרי טריפולי 1983. אחרי הפילוג של אברמוסא. אחרי ההסכם עם חוסיין. סותמים את הגולל אחת ולתמיד על קיברו של אש"ף, והנה הוא צץ שוב. זה לא קיים? זה מרגיז? **זה יכול היה לשעשע, אלמלא היה מדובר במחלה. מחלה העולה לגרום לתוצאות נוראות.**

אם הבעיה אינה פוליטית, אלא פסיכיאטרית — האם יש לה פיתרון?

בוודאי שיש, אבל הוא קשה ומכאיב. פירושו התמודדות עם העבר. חשיפת האמת החבויה. הוצאת הדברים המסתתרים בתהיכרה, העלאתם אל מעל לסף ההכרה. כן, המיפעל הציוני היה מפואר. כן, המיפעל המפואר הזה גרם גם לעוול גדול. כן, היה קיים כאן עם פלסטיני, וקרה לו מה שקרה בגלגלו. כן, יש עם, ויש לו זכויות לאומיות, ויש לו מנהיגות.

איני מזלזל בקושי העמוק שבהעלאת הדברים האלה. זה כואב. זה מחייב תשובות, ואין תשובות קלות. יש כאן בעיות יסוד של מוסר. יש כאן מאבק מר בין צדק לצדק, וגם בין עוול לעוול, וגם בין צדק לעוול. היו שדיברו על כך בעבר בקול ענות-חלושה, והושקו. זאב ז'בוטינסקי ניסה לדבר על כך כפה מלא. אך הפסיק.

דרושים הרבה מאוד ביטחון פנימי ובריאות נפשית כדי להעז ולגשת אל מאורת-הנחשים הזאת שבתהיכרתנו הקולקטיבית, ולהוציא את הרעל מן השיניים.

האם בכלל אפשריות תשובות כנות? האם ההתי-מורדות עם העבר על כל היבטיו, האורות והצללים, תבריא אותנו, או להיפך, תהרס אותנו מבפנים?

לי אין ספק: לא זה בלבד שזה אפשרי, אלא שזה דרוש. כלי זה אנחנו משותקים, נפשית וגופנית. אנחנו עלולים לגלוש במנורוזה לפסיכוזה. אנחנו עלולים לצמוח את עצמנו עומדים בפניה, כפי תנועה, כשפנינו אל הקיר, ובעינינו מכס בוהה, במין קאטאטוניה לאומית.

אנחנו זקוקים לחשבון-נפש. לא למען הפלסטינים. למען עצמנו. כדי לאפשר לעצמנו לקבל הברעות רציונאליות, ולכלכל את צעדינו באופן שפוי.

ומושכים. הוא החייה שפה ותרבות. הוא הפריח שממות וייבש ביצות.

מיפעל כזה לא יכול היה לגרום לעוול!! מישוה טוען שישב כאן עם אחר, שגורש על-ידי המיפעל הציוני? זה אינו יכול להיות נכון?

מישוה טוען שהיו בארץ מאות כפרים ערביים, שנעלמו מעל פני הארמה? מישוה טוען שגרו בכפרים האלה מאות אלפי בני אדם חיים, גברים, נשים, ילדים, שנמגו כלא-היו? זה לא יכול להיות נכון?

שהרי אילו היתה זאת אמת, זה היה מחייב אותנו לחשוב מחדש על המיפעל הציוני המפואר והנעלה, להעריך אותו מחדש.

לכן זאת אינה אמת! מעולם לא היו כפרים כאלה! לא היו אנשים כאלה! לא היה עם פלסטיני! האנשים ההם, היושבים במחנות-הפליטים מסביבנו, הם נוכלים! סתם ארכי-פרחי שבאו לארץ אחרינו! ושברחו בהזדמנות הראשונה! המדינות הערביות הודוניות המציאו אותם!

הם אינם קיימים בכלל! (פסיכוטי. ליכוד.) יתכן שהיו קיימים, אבל זה לא שייך למציאות. (נברוטי. המערך.)

כך או כך, לא כדאי לחשוב על זה. זה רק גורם לכאב-ראש. למיגרנה לאומית. אז בואו נעזוב את זה.

אם אין עם פלסטיני, ממילא לא יכולות להיות לו זכויות לאומיות, תנועה לאומית, הנהגת לאומית.

משמע, אש"ף אינה הנהגה לאומית. סתם חבורה של נוכלים מושחתים. סתם אירגון של מרצחים, מחבלים.

מובן מאליו שלא נדבר עם אירגון כזה. זה בכלל לא בא בחשבון!

אין פלסטינים. אין בעיה פלסטינית. אין על מה לדבר. סוף פסוק. (פסיכוטי, ליכוד.)

אולי יש פלסטינים, ויש עם פלסטיני. אבל אין לו תנועה לאומית, אין לו מוסדות לאומיים, אין לו הנהגה לאומית. לכן צריכים לדבר עם מישוה אחר. עם המלך חוסיין. עם פלסטינים "מתונים" ו"אותנטיים". (נברוטי, מערך.)

כאשר מנחם בגין נאלץ לחתום על הסכמי קמפ-דייוויד, המדברים על "עם פלסטיני" ועל "הזכויות הלגיטימיות" שלו, מיהר לצרף אליהם מיכתב המסביר כי בכל מקום שבו כתוב "עם פלסטיני" הכוונה היא ל"ערביי ארץ-ישראל".

כאשר מחפש שימעון פרס פלסטינים מתונים, אותנטיים, שאינם חברי אש"ף, הוא מחפש אותם מתחת לפני-הארמה. אם

הו ההבדל בין אדם פסיכוטי ואדם נברוטי? אדם פסיכוטי מאמין ששתיים ועוד שתיים הם חמש.

אדם נברוטי יודע ששתיים ועוד שתיים הם ארבע, אבל זה מרגיז אותו.

הוויכוח בין הליכוד והמערך הוא בוויכוח בין פסיכוטי ונברוטי.

הליכוד מאמין שאין עם פלסטיני. המערך יודע שיש, אבל זה מרגיז אותו.

שניהם יכולים לפרנס פסיכיאטר טוב.

על פני הדברים, הגישה של שני הגושים לבעיה הפלסטי-נית משוערת במקצת.

המערך רוצה לנהל משאומתן עם מלך ירדן, המכריז בקול-י קולות שאינו מייצג את העם הפלסטיני. המערך אינו רוצה לנהל משאומתן עם הגוף שהוא, לדעת העולם כולו, מייצג את העם הפלסטיני.

כלומר, המערך מוכן להחזיר שטחים פלסטיניים כבושים (הרבה או מעט) למי שאינו מסוגל להתום על שלום בריקיימא בשם הפלסטינים, תחת לחתום עם מי שמסוגל להתום על שלום כזה.

נתום ועידתו באלג'יר אמר אש"ף — אש"ף המאוחד, הכולל שוב את הקיצוניים — שהוא רוצה להשתתף בוועידה בינלאומית, לצד ישראל, ישראל שרה בשני קולות: לא! חלילה וחס! רוצים לשבת רק עם המלך חוסיין ומצרים וסוריה.

היכן ההגיון? אם יש לך אויב מתון ואויב קיצוני, כדאי לך לעשות שלום עם האויב הכי קיצוני רוקא. גמרת איתו, גמרת בכלל. גמרת עם המתון, עדיין לא גמרת עם הקיצוני.

זוהי חוכמת-חיים ששוטה, הידועה לכל אחד. שלום שנועד לפתור את הבעיה הפלסטינית שווה אם חתמה עליו המנהיגות שהעם הפלסטיני יקבל את מרותה. אין הוא שווה את הנייר שהוא כתוב עליו בלי החתימה הזאת.

ומכאן ביטחונות: מאז בריאת העולם, מעדיפה כל מדינה שכנות חלשות על פני שכנות חזקות. והנה, בפעם הראשונה בהיסטוריה, מעדיף המערך שכנה ירדנית גדולה, שתשתרע מטולכרם ועד מבוואר בגרואר, ושבה יכולים להתרכז כנ"ל ארבעה צבאות ערביים, על פני מדינה פלסטינית קטנה, המחולקת גם היא לשתיים. בין טולכרם והירדן, שתחסה בצל העליזות הצבאית המוחצת של ישראל.

למה? ככה. מפני שהעולם מרובע, מפני שהשמש מסתובבת סביב כדור-הארץ, מפני שהמים זורמים מלמטה למעלה.

ה בעיה אינה פוליטית, היא פסיכולוגית, ואולי פסיכיאטרית.

כאשר נוגעים הדברים בעניין הפלסטיני, ההגיון מתנרף כמו עשן. המחשבה הרציונאלית לוקה בשיתוק.

מדוע? מה גורם לנברוזה הלאומית הזאת, המשו-תפת לבוחמים ולנבחרים, לקונים ולצעירים?

לפני כמה ימים, ביום-הזיכרון לחללי צה"ל, כשעמתי על גיבעה חשופה בדרום, מול גלעד לחברים שנפלו בקרב במקום הזה, שהייתי על הכפר הערבי שעמד פה פעם, כפר שלא נשאר ממנו שריד וזכר, פשוטו כמשמעו — לא אבן, לא קיר, לא בור.

ופתאום תפסתי את כל העניין.

כאן קבור הבלב, כאן, בגיבעה הזאת, בכפר שנמוג, מבלי להשאיר אחריו חורבות. בנוף שנראה פעם כפי שנראה, והנראה כיום כפי שלא נראה אז.

עמדנו והספרנו את חברינו. כל מי שבא צה"ל הנוף שהיה. ריכרו לוחמים מהוללים. אך איש מהם לא הוכיר, ולוא ברמו שברמו, שפעם עמדו פה כפרים אחרים, שנשאו שמות אחרים, כפרים שאנחנו כבשנו אותם, שגרנו בהם במשך כמה שעות או כמה ימים. שאספנו בהם מזכרות — נטו, כופיה, פינג'אן.

אנחנו וזכרים את הכפרים האלה — ואיננו זוכרים, מחקנו אותם מיוכרונונו. כלומר, רחקנו אותם מתודעתנו אל מתחת לסף התודעה, אל ניכב עולמנו הלא-מודע.

שם חי הזיכרון במחתרת. משם הוא מפיץ את הרעל הנפשי שלו. משם הוא ממשב את התליכיה-המחשבה שלנו. כאשר רכבת מחשבתנו מתקרבת לשם, נדלק אוטומטית תמרור אדום, והרכבת שלנו סוטה לפתע הצידה, כסלובוד חד, אל תוך עולם של שטות. **כך אנחנו, כיחידים, כך אנחנו, בעם.**

ה מיפעל הציוני היה מיפעל גואל ומשחרר. הוא היה מושתת על אידיאלים מפוארים ונעלים, לאומיים וחברתיים.

הוא בא להציל את המוני העם היהודי ממסכה של שואה. הוא הביא ארצה את ניצולי אשוויץ וטרבלינקא. הוא הקים קיבוצים